Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief
Beantwoording schriftelijke vragen

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	15 mei 2025
Portefeuille(s)	Openbare Orde en Veiligheid
Portefeuillehouder(s):	Burgemeester Femke Halsema
Behandeld door	Directie Openbare Orde en Veiligheid 5.1, 2, e @amsterdam.nl)
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Veldhuyzen inzake fotograferen en filmen van vreedzame demonstranten

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 21 maart 2025 heeft het college schriftelijke vragen ontvangen van het lid Veldhuyzen inzake fotograferen en filmen van vreedzame demonstranten. Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Toelichting:
Op 3 april stelde De Vonk reeds schriftelijke vragen over het fotograferen van demonstranten. Op 9 juli beantwoordde de burgemeester deze vragen. Omdat onze fractie meerdere signalen kreeg dat de beantwoording van de schriftelijke vragen niet klopte, vroeg ik de burgemeester tijdens de commissievergadering van 11 juli 2024 om de beantwoording van de vragen onder de loep te houden. Op 21 januari informeerde de burgemeester de raad nader. Naar aanleiding van deze brief hebben wij nog een aantal vragen.

Gezien het vorenstaande stelt ondergetekende, namens de fractie van De Vonk, op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen:

1. **Raadsleden moeten er vanuit kunnen gaan dat zij correct worden geïnformeerd, hoe reflecteert de burgemeester erop dat dat hier in eerste instantie niet gelukt is?**

   Antwoord: In de brief van 21 januari 2025 is de beantwoording van de eerdere schriftelijke vragen van De Vonk over dit onderwerp nader toegelicht, vanwege het verzoek in de commissievergadering van 11 juli 2024. Het ging daarbij om een verduidelijking van de beantwoording, niet om een correctie.

2. **Is de burgemeester het met ons eens dat de brief van 21 januari te lang op zich heeft laten wachten?**

Antwoord: ja.

3. **Hoe is het feit dat vrijwel iedereen - die zich rond die tijd in de buurt van de A10 begaf - is gefotografeerd of gefilmd, terwijl veel demonstranten alleen aanwezig waren voor de supportdemonstratie (en niet in overtreding waren), te rijmen met de rechtsbeginselen proportionaliteit en subsidiariteit?**

   Antwoord: XR heeft bij verschillende demonstraties herhaaldelijk de A10 geblokkeerd of getracht deze te blokkeren, terwijl dit verboden was. Hierbij zijn levensgevaarlijke (verkeers-)situaties ontstaan, ook op 30 maart, en strafbare feiten gepleegd. Bij voorgaande demonstratieve blokkades zijn ook vanuit de supportdemonstratie groepen mensen het talud opgelopen en op de vluchtstrook of de weg gaan staan, terwijl dat niet was toegestaan. Op voorhand is bij de politie niet bekend wie wel en wie niet het talud en vervolgens de vluchtstrook of de weg zal betreden. Om levensgevaarlijke situaties en strafbare feiten te voorkomen en de opsporing daarvan mogelijk te maken, heeft de politie op verschillende plekken demonstranten op beeld vastgelegd, zowel voor, tijdens als na de demonstraties.

   Elk politieoptreden, ook als het gaat om het fotograferen dan wel filmen van personen, is gebonden aan wet- en regelgeving en de rechtsbeginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Er is onvoldoende aanleiding om te denken dat het politieoptreden op 30 maart 2024 hiermee niet in lijn was. Dat neemt niet weg dat de driehoek in beginsel van mening is dat terughoudend moet worden omgegaan met het filmen en fotograferen van demonstranten, en dat dit aandacht vraagt in de voorbereiding en begeleiding van demonstraties.

4. **Bij vraag 5 zegt de burgemeester "De verwerking van persoonsgegevens gebeurt op basis van artikel 3 politiewet. Dit is een zelfstandige bevoegdheid van de politie die geen toestemming behoeft van het OM." Bij vraag 6 lezen wij: "Ten tijde van de verboden blokkade van de A10 heeft de politie op gezag van de Officier van Justitie na het ontstaan van een verdenking jegens een aantal verdachten met het oog op de opsporing van een of meer strafbare gedraging(en) beeldmateriaal verzameld." Dit lijkt tegenstrijdig, heeft de politie zelfstandig beeldmateriaal verzameld, of op gezag van de Officier van Justitie?**

   Antwoord: Wanneer de politie optreedt ter strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde, dan staat zij onder gezag van de officier van justitie. Dat betekent niet dat de politie voor elke afzonderlijke handeling toestemming hoeft te vragen aan de officier van justitie. De politie heeft op 30 maart 2024 in sommige gevallen op grond van art. 3 Politiewet zelfstandig

beeldmateriaal verzameld. In specifieke gevallen heeft de politie dat op verzoek van de officier van justitie gedaan.

5. **Er zou beeldmateriaal verzameld zijn "na het ontstaan van een verdenking jegens een aantal verdachten met het oog op de opsporing van een of meer strafbare gedraging(en) beeldmateriaal verzameld". Inmiddels staat vast dat bijna iedereen op beeldmateriaal is vastgelegd. Betekent dit dat de politie (of het OM) iedereen die bij de demonstratie aanwezig was, zag als verdachte? Zoja, op basis van welke mogelijke overtreding van welk wetsartikel?**

   Antwoord: Zie antwoord 6.

6. **Zijn er aan de hand van de beelden mensen aangehouden? Zo ja, zouden die niet aangehouden zijn als er geen beeld was geweest?**

   Antwoord vraag 5 en 6: Bij verschillende XR-blokkades zijn verdachten aangehouden voor het blokkeren van de A10 met voertuigen. Deze aanhoudingen vonden plaats naar aanleiding van waarnemingen door politiemensen ter plaatse. Er zijn beelden die deze waarnemingen ondersteunen en deze beelden dienen als bewijsmiddel.

7. **Zijn de beelden inmiddels vernietigd? Zo nee, waarom niet?**

   Antwoord: Beelden die deel uitmaken van een strafdossier waarin nog geen onherroepelijke beslissing is genomen, worden niet vernietigd. Deze beelden dienen als bewijsmiddel en worden om die reden bewaard. De termijnen waarbinnen dossiers worden vernietigd zijn vastgelegd in de Archiefwet en de Wet Justitiële en Strafvorderlijke Gegevens. Beelden die deel uitmaken van een strafdossier worden na verloop van tijd tegelijk met het strafdossier vernietigd.

8. **Zijn de beelden van demonstranten die geen enkel strafbaar feit begingen direct na de demonstratie vernietigd? Zo nee, waarom niet?**

   Antwoord: Het beeldmateriaal is zoveel mogelijk integraal verzameld en opgeslagen. Daarin vindt bij politie geen filtering middels vernietiging plaats, noch op persoon nog op strafbaar feit. Los van de vraag of dit technisch mogelijk is, zou een dergelijk filteren onwenselijk zijn vanuit waarheidsvinding. Hierdoor zou een fragmentatie van het beeld van de situatie ontstaan en zowel be- als ontlastende feiten zouden hierdoor verloren kunnen gaan.

Wij hebben ook nog een aantal aanvullende vragen naar aanleiding van antwoorden die de burgemeester op 11 juli 2024 gaf op onze vorige vragen.

9. Bij vraag 12 zei de burgemeester dat beelden niet naar Europol zijn gestuurd. De vraag was echter: "Is er een kans dat beeldmateriaal naar het buitenland wordt gestuurd, bijvoorbeeld naar Europol?" Kan de burgemeester garanderen dat de beelden nooit naar het buitenland gestuurd zullen worden?

Antwoord: De burgemeester is niet het bevoegd gezag met betrekking tot beelden die door politie in het kader van een strafrechtelijk onderzoek zijn gemaakt of verkregen, en kan dergelijke garanties dan ook niet geven. Zoals eerder aangegeven is er in dit geval echter geen enkele aanleiding om beeldmateriaal met Europol te delen.

10. Bij vraag 14 gaf de burgemeester aan geen aanleiding te zien dat sprake zou zijn van (indirecte) gezichtsherkenning, kan zij ook garanderen dat er geen gezichtsherkenning toegepast is?

Antwoord: zie antwoord 9.

11. Bij vraag 15 zei de burgemeester dat er geen actuele concrete signalen bekend waren dat het fotograferen en filmen mensen ervan weerhoudt om te gaan demonstreren. Kan de burgemeester zich voorstellen dat mensen zich hierdoor niet veilig voelen om te demonstreren, of zich genoodzaakt voelen om hierbij gezichtsbedekkende kleding te dragen?

Antwoord: Ook sinds de beantwoording van 11 juli 2024 zijn er geen concrete signalen bekend geworden dat het fotograferen en filmen mensen ervan weerhoudt om te gaan demonstreren. Voor zover bekend bij de driehoek hebben demonstranten uiteenlopende redenen om gezichtsbedekkende kleding te dragen. Bijvoorbeeld demonstranten die vrezen dat het demonsteren tegen beleid in het thuisland repercussies kan hebben voor familie aldaar. Wat de reden ook moge zijn, tegen personen die demonstreren met gezichtsbedekkende kleding wordt in Amsterdam niet opgetreden zolang zij dat vreedzaam doen.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente

Amsterdam,

Naam wethouder / Femke Halsema / pm
Wethouder portefeuille / burgemeester

LET OP: GEEN ONDERTEKENING NODIG